

TORONTÁL

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beeskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre 300 D Negyedévre 75 D Félévre 150 D Havonta 15 D	1
Din	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beeskerek		Hirdetések díjazás szerinti Megjelenik naponta délelőtt	Din

A kormány helyzete.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 1.

A politikai körökben az utóbbi napokban sok szó esett a kormány helyzetéről. A kormányban megüresedett miniszteri tisztségek betöltésének kérdése sok gondot okozott Pasitynak azon okból, mintán a radikális-pártban sok képviselő akarta ez alkalommal érvényre juttatni személyi ambícióit. Ehhez a kormánykiegészítési nehézségekhez hozzájárult még az is, hogy az aktív miniszterek egymás után mondták le tisztségüket. Ugy látszik azonban, Pasitynak sikerült egy bizonyos időre a kormány betöltésének kérdését megoldani, úgy hogy a szkupstina őszi egybehívásáig nem lesz szükség ezt a kérdést újra felvetni. Milyen módon oldotta meg ezt a kérdést, nem tudható biztosan és így mindenki csak találgatásokra alapítja véleményét.

Nincsiy a sinajai konferenciáról.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 1.

Nincsiy külügyminiszter tegnap érkezett vissza Sinajából. A sajtó képviselőinek a konferenciáról azt a kijelentést tette, hogy a legjobb mederbe terelődtek a kérdések és hogy a konferencia sokat jelent a kisentente egymásközötti viszonyának megjavítására.

A belügyminiszter Horvátországban.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 1.

Dr. Szimity zagrebi kormánybiztos tegnap Beogradba érkezett, hogy Pasity miniszterelnöknek jelentést tegyen a horvátországi állapotokról. Szimity tegnap este már vissza is utazott Zagrebba, vele együtt ment Vuicsity Milorad belügyminiszter is.

Az indecendenszer bevezetése Magyarországon.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, aug. 1.

A szakszervezeti tanács, amely tegnap nyújtotta át Bethlen miniszterelnöknek a munkámegelőzési viszonyok megjavításáról szóló memorandumát — nem tartja kielégítőnek a miniszterelnök választát, aki ugyanis kijelentette, hogy indexrendszerrel szemben aggályai vannak. A szakszervezeti tanács mindazonáltal ígéretet tett, hogy a munkásságot megnyugtatója.

Ujabb kémkedési affér.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, aug. 1.

Alighogy befejezték a zagrebi Androlics-féle kémkedési affért, már is egy újabb kémkedési pör szárait bogozzák ki a hatóságok.

Egy hónappal ezelőtt történt, hogy a Valjevóban állomásozó Drinadivizionál több fontos katonai irat tűnt el. Ugyanebben az időben tűnt el rejtélyes módon a hadügyminisztériumban is a katonai formációkról és a mozgósításról szóló akták egy része.

A megindított nyomozás eredményeként néhány nappal ezelőtt tartóztatták le a detektívek Sabota Pe-

tár volt valjevoi őrmestert, aki költekező életmódjával hívta föl magára a rendőrség figyelmét. Letartóztatása után bevallotta, hogy ő lopta el Valjevóban az aktákat és hogy a hadügyminisztériumi aktalopást is ő követte el Lazarevity Petár őrmester segítségével, aki a hadügyminisztériumban iktató volt. Sabota azt vallotta, hogy a lopott okmányokkal Szegedre ment, ahol lefotografálták és aztán visszaadták neki, hogy visszacsatolhassa őket. A nyomozás folyik ebben az ügyben.

Döntés előtt áll Európa politikája.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, aug. 1.

A lapok jelentése szerint Curzon a minisztertanácsban referálta Belgium és Franciaország választát. A kabinet holnap véglegesen dönt Anglia magatartásáról a francia állásponttal szemben.

Anglia szándékairól a jelen pillanatban lehetetlen kombinálni. Csüförtökön Baldwin és Curzon az alsóházban nyilatkoznak az általános helyzetről.

Páris, aug. 1.

A hivatalos körök tartózkodása ellenére köztudomásu, hogy az udvaras hangu francia jegyzék minden javaslatot visszautasított a jóvátétel módosítására. Angol körökben kijelentették, hogy a francia és angol álláspont közötti ellentétek sok-

kal nagyobbak, semhogy azok áthidalására lehetne gondolni.

A Matin úgy tudja, hogy az angol válasz sokkal határozottabb lesz, mint volt a javaslat. Nyíltan kifejezést fog adni csalódásának a francia és a belga jegyzék felett.

Az angol politikai körök felfogása szerint a szövetségesekkel tárgyalások nem folytathatók és Anglia külön választ fog adni Németországnak. A kormány a nyári szünetre menő Házról a válaszára felhatalmazást kér.

London, aug. 1.

A kormány tegnap kétszeri tanácskozása dacára sem döntött. Baldwin azt javasolta, hogy az eddigi titokban tartott okmányokat esüförtök előtt tegyék közzé egy fehér könyvben.

Németország terméskilátásai.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, aug. 1.

Cuno a mezőgazdák küldöttségével tanácskozott, amely beszámolt a kancellárnak az idei gabonatermésről. A gabonatermés jó, a burgonya általában kielégítő. A külföldről élelembehozatalt megkönnyítik a devizák beszerzésével.

A szovjet az aranyvalutára tér át.

Moszkva, aug. 1.

A közgazdasági tanács utasítására az állami iparvállalatok költségvetéseiket ezentul a Cernovec nevű új orosz pénzben tartoznak elkészíteni. Ez a tény nem jelent mást, minthogy a szovjet áttér az aranyvalutára.

TÖZSDE

Augusztus 1.

Beograd. (Zárlat.) Dollár 94, Cseh korona 282, Léva 85, Newyork 95, London 434-90, Páris 553-90, Zürich 1698-50, Milano 412-65, Berlin 0072, Prága 282-50, Wien 0133, Bukarest 44-75, Szófia 85.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 559, London 2556, Páris 3242 és fél, Milano 2435, Berlin 00005, Bukarest 285, Prága 1645, Wien 00078 és háromnegyed, Budapest 003, Beograd 580, Varsó 00025, Szófia 500.

Budapest. (Zárlat.) Newyork 19025-19525, London 86970-88970, Páris 1110-1144, Milano 827-861, Berlin 200-340, Prága 562-582, Wien 2680-2850.

A zalaegerszegi SHS alattvalók ügye.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, aug. 1.

Julius huszonheted kén, mint megírtuk, bizottság utazott el Zalaegerszegre, hogy megvizsgálja az internált SHS állampolgárok ügyét. A komité tagjai Preradovity SHS alkonzul, a külügyminiszter képviselője Balla attasé és mások voltak. Preradovity alkonzul tüzétesen megvizsgálta a szerb alattvalók állampolgársági viszonyait s a feldolgozott anyagot a szerb követéség most előterjeszti a beogradi illetékes faktorok elé, döntés végett.

A beograd—pancevoi vasúti hid ügye.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, aug. 1.

A kormány tegnapi ülésén foglalkozott a Beograd és Pancevo között építendő vasúti hid kérdésével. A hid felépítése körülbelül 800 millió dinárba kerülne. Minthogy azonban a hid alkatrészeit Németország szállítaná a jóvátétel számlájára, úgy csak a hid szerelési munkái terhelnék az államot, ami körülbelül 250 millió dinárt venne igénybe.

Dr. Jankovics Velizár közlekedési miniszter tegnap referált ez ügyben a minisztertanácsban. Jelentése szerint két komoly ajánlat érkezett Németországból, amelyek egyike a Hirsch-Malinger cégé, amely mögött állítólag Stinnes maga áll.

Minthogy azonban az utolsó napok alatt a radikális sajtó éppen ez ügyből kifolyólag sajtókampányt kezdett Abramovics közlekedési miniszteri segéd ellen a kormány elhatározta, hogy mindkét beérkezett ajánlatot megsemmisíti és tizenöt napon belül új árlejtést ír ki a beograd—pancevoi vasúti hidra.

A belgák esörtetik a kardot.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Brüsszel, aug. 1.

A szenátusban a katonai javaslatok tárgyalásánál Deveze hadügyminiszter beszédet mondott.

Nem szabad megfelekedezni — mondotta a hadügyminiszter — hogy a háborúnak még mindig nincsen vége. Németország még mindig a gyűlölet fészke. A belga határon még nem szerelt le és ezért meg kell gyökereztetni benne azt a tudatot, hogy egy új háboru esetén vereséget szenvedne. A fegyverkezés ezért van és csak így oldható meg a béke.

Megindult a vizsgálat az Ulain-féle vádban.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, aug. 1.

Az Ulain-vád ügyében a vizsgálóbíró tegnap a Kereskedelmi Bank, Hitelbank és a Lloyd Bankban tartott az ingyen részvények ügyében vizsgálatot. A vizsgálatot a legnagyobb titokban folytatják, annyi mégis kiszivárgott, hogy a vizsgálat egyetlen egy esetet sem talált, amelyben a bankok ingyen részvényt adtak volna.

A magyar korona sorsa.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, aug. 1.

Tabakovics Dusán, a Devizaközpont vezetője a Magyar Hirlapnak adott intervjút.

A legnagyobb meglepetéssel értesült a magyar korona eséséről, amelynek semmi alapos okát nem látja. Az esést abnormálnak tartja és kijelenti, hogy a helyzetbe bepillantó mértékadó tényezők bizalommal vannak a korona sorsára iránt.

Rövid hírek.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, aug. 1.

Béridifferenciákból kifolyólag az összes nyomdászok ma sztrájkba léptek.

London, aug. 1.

III. Napoleon feleségének Eugenia császárnőnek ruháit óriási érdeklődés mellett árverezik.

London, aug. 1.

(Havas.) A kínai köztársaság elnöke öngyilkosságot kísérelt meg. Revolverrel súlyosan megsebezte magát.

Athén, aug. 1.

(Havas.) A görög hadsereg leszerelése ma vette kezdetét.

San Francisco, aug. 1.

Harding elnök egészségi állapotában javulás állott be.

Az örökifju kassai hölgyek.

Az egyik kassai lapból vettük ki az alábbi érdekes hírecskét, amely méltán fogja felkelteni a mi hölgyvilágunk kíváncsiságát a kassai lányok iránt. Vajjon, hogy bírják ilyen hosszú ideig megtartani leányosságukat? Ezt bizonyára az intenzív sportnak köszönhetik, mert hát nem boldogság az, ha valaki még száz éves korában is távuszáccsal tud foglalkozni. A zenzációs hír a következő:

Uszás Kassán keresztül. Érdekes uszóeseményben lesz része szombat délután 6 órakor Kassa sportközösségének. Ekkor kerül ugyanis eldöntésre az uszósövetség koszei zsupájának rendezésében a „malom árokban”, hogy ki Kassa legjobb hosszútáv uszója. A versenyzők 5 csoportban állnak starthoz; leányok 161 évig, fiúk 16 évig, hölgyek, férfiak 25 évig, férfiak 25 éven felül. A férfiak a városi uszodától, a gyermekek és hölgyek a villanyteleptől indulnak. Cél minden csoportnál a malom-uteai vashidnál van.

Csak a franciaellenes angol kormány lehet népszerű.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

London, aug. 1.

Hír szerint a kormány kebelében éles harcok vannak azok között, akik Franciaország barátságát mindenél többre becsülik és azok között, akik Anglia külön politikáját követelik. A franciabarát-párt vezetője Mac Neill államtitkár, de a pártján csak kisebb jelentőségű miniszterek vannak, míg a Curzon-Baldwin-kormány többi számottevőbb egyénisége Anglia külön politikájáért kardoskodik. Baldwinra nagy nyomást gyakoroltak a különféle üzleti érdekeltségek, amelyek külön politikát követelnek. Véleményük

ugyanis az, hogy a brit-francia álláspont összeegyeztetése ugyanis reménytelen iparkodás és fölösleges időpazarlás, amely alatt Németország teljesen lezüllik.

Az üzletemberek nem politikusok és a helyzetet úgy látják, hogy a Baldwin-kormány sorsa attól függ, mekkora barátságot mutat a francia követelődéssel szemben. Ha sikeresen lép föl ellene, úgy olyan népszerűsége tesz szert, amilyen még egy angol kormánynak sem jutott osztályrészül. Ha gyenge lesz vele szemben úgy elveszett.

A Béga halottja.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Laza Tucity 43 éves buzatéri koresmáros ma délelőtt 11 óra körül a Béga-ban a nagyhid közelében furdott. Körülbelül a Béga közepén lehetett, amikor hirtelen szívszélhűdés érte és elmerült. Felesége, aki véletlenül éppen a hidon ment át, sikoltozva és jajgatva nézte végig férje tragikus halálát.

A holttestet a kora délutáni órákban kihalászták. A víz nem megszire sodorta el a szerencsétlenség színhelyétől.

Egy halott főváros.

A város, amelyben nincs nevetés, Szófia, a világ legunalmasabb fővárosa. Nem lehet élénkké tenni, minden kísérlet megtörik azon, hogy a bolgárok — spórolnak. Jazz és fox-trott nincs. Az orosz követségi épületekben elhelyezett Wrangel-memoriális próbáltak annakidején egy kicsit szabadabban élni, de Sztambulinszki rendet tudott teremteni. Megszűnt a grand cerele des dames Moscovites, nincs kék-madár, nincs játéklarang. Az oroszoknak csak egy kis kerti éttermet hagytak meg, ahol három nagyon szép és elegáns orosz nő szolgál fel — étkeket is.

De már a Sztambulinszki-éra előtt is unalmas volt a romlott Szófia ez a Sodoma és Gomorra. Sztambulinszki nevezte így a várost, bár kétségtelenül túlzott, mert hiszen Szófiában nincs luxus, sem autó, sem tánclokál, sem gyöngygyűrűk, sem áttört harisnya és monokli, sem cocktail, sem pezsgő. Az emberek ócska ruhában járnak, legfeljebb évente kifordítják, aztán visszafordítják, vizet isznak, olcsón étkeznek. Még jobban spórolnak, mint a háború előtt.

200 ezer lakosa helyett ma Szófiában csak 70 ezer ember lakik s ennek a tömegnek egyetlen fényűzése, hogy az utcákon száz cipőtisztító foglalatokodnak.

Ha most nem heveri ki Szófia a válságát, akkor nincs remény reá, hogy valaha is kiheverhesse.

Fehér, színes filc- és diftin-kalapok érkeztek!

Fücckalapok vasalását vállalom!

1446 Aszlányi Julia kalap- és nődivatterme V. Beeskerek, Nemanjina u. 7. sz., Tunner-féle ház.

HIREK

Aug. 3.

1492-ben vitorlázott el Palosból Kolombusz Kristóf, hogy a mesés Zipanguba (Japán) és Kinába vezető rövidebb utat megtalálja. Hossza és kalandos utazás után október 11-én éjjel 2 órakor egy Trianai Rodrigo nevű matróz észrevette a szárazföld közelségét. Október 12-én látta meg azután Kolombusz először az új világot Amerika Guanahani, a mostani Watling szigetét, amelyet ő San Salvadornak keresztelt el. 1891-ben alapították a breszlai egyetemet 1914-ben Németország hadat üzen Franciaországnak és Belgiumnak.

Folytatják a kihallgatást a cukorgyári ügyben. A cukorgyári rablógyilkosság ügyében, mely két éve húzódik már, a vizsgálatot még mindig nem fejezték be. Miók György letartóztatásával a banda utolsó szatlábán lévő tagja is hurokra került, azonban újabb bonyodalmak is keletkeztek és még nagyon sok homályos pontja van az ügynek. A vizsgálat folyamán máris sok új adat került a vizsgálatba, amelyekről azonban a vizsgálat érdekében még nem írhatunk. Augusztus 10-én Miókot újra kihallgatják. A vizsgálóbíró közlése szerint a vádirat Miók György ellen a hónap végén elkészül, úgy hogy az ügy végleges befejezése már nem vesz nagy időt igénybe.

Tisztviselőredukálás a városnál. A város saját hatáskörén belül négy tisztviselőt elbocsájtott. Az elbocsájtott tisztviselők kevésbé fontos ügykör vezetését látták el és az elbocsájtás azért történt, mivel a városi igazgatást egyszerűsítik. Ez az egyszerűsítés természetesen nem jelenti azt, hogy a városi ügyek kezelése késedelmet szenvedne, mivel a négy tisztviselő munkáját felosztották a többi tisztviselők között, akiknek a saját munkájuk mellett lesz elég idejük ezt a munkát is elvégezni.

Felhívás az összes háztulajdonosokhoz. Az összes háztulajdonosok felkéretnek, hogy ma este a Club-kávéházban érdekeik megvédésére tartandó értekezleten megjelenni szíveskedjenek. Az összehívók.

Razzia a budapesti zugbörzén. Egy rombach-uteai zugkávéházban a rendőrség tegnap razziaát tartott és nyolcvan férfit és nőt lepett meg, akik tiltott főzdei üzletkötésekkel foglalkoztak. A rendőrség több mint négyszáz millió értékű leit, dollárt, szokolt és dinárt foglalt le tőlük.

Szerencsétlenség a Bismarck-ünnepségen. Hamburgból jelentik, hogy Friedrichruhban Bismarck negyedszázados jubileumán megrendítendő katasztrófa történt. Az ünnepi beszédet Reuss hamburgi lelkész mondotta. Amikor a lelkész beszédét elmondandó a koporsóhoz közeledett, halk felkiáltással összeesett és néhány pillanat alatt meghalt. Az ünnepet félbeszakították.

Dr. Palé-Szántó Olga szemorvos-operateur Beogradban, a budapesti egyetemi Grosz-szemklinika emer. első tanársegéde, sz. k. női szemész-főorvos rendelését áthelyezte a Kralja Petra ulica 55. sz. alá. Rendel. d. e. 8-10-ig d. u. 1-3-ig. Telefon 26-10.

Atutalásokat és csekkkiadásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

Budapesti és zagrebi tőzsdei megbízások, átutalások külföldi piacokra, ingatlanok, ingók vétele és eladása legelőnyösebben Lóza Zsiga bizományi irodájában Veliki Beeskerek, Brigada Risztitya (Aradáci) utca 168. Telefon 240.

Atutalások, hitellevelek és csekkek az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukitételre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrúzna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Nikkelezni, galvanizálni Krausz-nál Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Elssler Fanny aranykoszoruja.

Hogyan lett a postáskisasszonyból főhercegi asszony. — A nőkérdés hetvenötödik évfordulóját.

Németország szabadelvű közönsége most innepi az 1848-as nagy liberális föllendülésnek hetvenötödik évfordulóját. A frankfurti parlament összeülésétől és tanácskozáisairól hasábokat írnak a lapok. Ezzel kapcsolatban föllevenítik azt a szellemi világot is, amely abban az időben a lelkeket betöltötte. Többek között megvitatásra került az a probléma is, vajjon volt-e hetvenöt esztendővel ezelőtt — nőkérdés?

Hogyne lett volna — felelte Scheidemann volt kancellár — hiszen mióta nők vannak a világon, azóta mindig van nőkérdés.

De ez csak tréfa. A valóság az, hogy 75 esztendővel ezelőtt a nőknek szintén voltak vágyaik és kívánságaik. Ezek a vágyak és kívánságok azonban nem olyanok voltak, mint a maiak. Erről bizonyosságot tesz az a folyamodvány, — igen folyamodvány, — amelyet a jó háziasszonyok a férfiaknak küldöttek. Ez a folyamodvány egyebek közt ezt mondja:

Nap-nap után sajnálattal kell tapasztalnunk, hogy a politikával való foglalkozás mindjobban elfoglalja a férfiakat. Kivétel nélkül, minden háziasszony tapasztalhatta, hogy a férj nem él többé úgy családjának, mint azelőtt. Különösen mióta megszüntették a cenzurát a

könyvek meg újságok csóstitól hullanak a közönségre, — azóta a férfiak egyebet sem tesznek, mint folyton újságot olvasnak. Igen jól tudjuk, hol kell keresni a bajt. Az átkos franc a forradalom csavarta el a fejeket, ez mérgezte meg a lelkeket. Ha mi asszonyok családról és gyermeknevelésről akarunk beszélni, akkor a férfiak a lengyel állam helyreállításáról kezdenek értekezni. Ha mi a cseléd ügytelenségét és szemtelenségét tesszük szóvá, akkor ők Metternich baklövésait emlegetik. Ez semmiesetre sem fog jóra vezetni. Eppen ezért, mi asszonyok, a megszokott alávetett engedelmisségben arra kérjük a férfiakat, változtassanak mostani szokásaikon. Abban a reményben helyezük ezt az alázatos kérésünket a férfiak lába elé, hogy meghallgatnak majd bennünket és ők csakhamar vissza fognak térni a családi tűzhelyhez és ez a tűzhely mihamar ismét a régi kellemes meleget árasztja maga körül.

Megvolt-e ennek az alázatos folyamodványnak a hatása vagy sem — ma már alig lehet pontosan megállapítani. De igen valószínű, hogy a szabadelvűség fellobbanását követő reakció sok férfinak elvette a kedvét a politizálástól. Ezek alighanem örömmel tértek vissza a családi tűzhely melegéhez, nem törődtek többet Metternich baklövésével és az újságokra sem voltak többet kíváncsiak. Annál kevésbé, mert az ismét életbelépett szigorú cenzura olyan érdektelenné szarította az újságokat, hogy nem volt érdemes őket kézbevenni.

De nem szabad azt hinni, hogy a folyamodványt aláíró asszonyok az összes nők fölfogását tolmácsolták. A jelek azt mutatják, hogy a női emancipáció már abban az időben is felütötte fejét. Eduard Beier — abban az időben eléggé híres író — gunyos hangon ír a nők törekvéséről:

— Mit nem kell megérnünk — élcelődik — mit nem kell megérnünk? Meg kell értenünk, hogy fiatal asszonykák olyan dolgokat követelnek maguknak, amelyek eddig kizáróan a férfiakat illették meg. Sőt ezek az asszonykák már arra is vete-mednek, hogy füstölnek. Ez még nem volna baj. De vadászni, lovagolni és biliárdozni is akarnak. A képviselőház tagjai is szeretnének lenni, ezenfelül a művészetnek is akarnak hódolni. Most még csak az hiányzik, hogy költők is váljanak belőlük. Mert hiszen ha egy nő versesket ír, vagy harisnyákat köt, ez gázán egyre megy. Egy nő írhat amit akar, soha mást, mint magamagát nem lesz képes megírni; ennek következtében mindig megmarad annak a gubónak, amelyik magamagát befonja.

Nyilvánvaló, hogy nem minden nő ábrándozott ebben az időben arról, hogy a férfiakat Metternich baklövésének bírálatától visszaharagvára. Ezeknek a száma azonban alighanem elenyészően csekély lehetett. A nő ebben az időben nem szerepelt, a nyilvánosság előtt. Aki pedig szerepelt, azt nem a költeménye, hanem a szépsége emelte ki a homályból.

Ilyen volt János főhercegnek a felesége. (Nem annak a János főhercegnek, aki később az Orth János nevet vette fel.) Ezt a főherceget a szabadelvű alapokon berendezkedett német birodalom képvisellete birodalmi kormányzóvá választotta. El-

is ment Frankfurtba s ott néhány hónapig gyakorolta „jogait“. János főherceg rendkívül népszerű volt. Amennyire haragudtak rá a wieni udvarnál, éppen annyira szerette a nagyközönség.

— Der Johann ist ein Spiessbürger! — ezzel gunyolták és ezzel bélyegezték meg a wieni udvarnál.

Ezt a lesújtó bírálatot pedig azért kellett eltűrnie, mert szerelmait népies körökből választotta.

— Rettenetes — járt szájról-szájra arisztokrata körökben — eddig még egyetlenegy bárónő szeretőre sem tudott soha szert tenni.

Ezeket a pórias szerelmeket még megbocsátották volna neki. Az igazi harag akkor kezdődött, amikor egy ilyen „néppel“ nemcsak szerelmeskedett, hanem feleségül is vette. A főherceg Stájerországban járt és valahogy Brandhof faluba jutott. Innen tovább akart utazni, de a postakocsis megbetegedett. Erre a postamester leánya fiuruhába öltözött és felült a bakra. A főhercegnek roppant megtetszett a csinos suhane, beszélgetni kezdett vele és ennek során csakhamar kitűnt, hogy a fiu tulajdonképpen — leány. Megszerette és elhatározta, hogy feleségül veszi.

— Soha! — tiltakozott az akkor teljes hatalmu Metternich.

— No, majd én megmutatom! — válaszolt a főherceg.

Es feleségül vette a kis postakocsisasszonyt, akiből később Brandhof bárónő lett. A főhercegnek birodalmi kormányzóvá való választása után „Németország első asszonyát“ tisztelték benne. De nem mindenki. A rossz nyelvek akkor éppen olyan hegyesek voltak, mint most Ébert birodalmi elnöknél szemben s sok mindenfelét rebesgettek az „első asszonyról“. Így azt híresztelték róla, hogy ő maga fogadja fel a szolgálókat.

— Ötven forintot kaptok majd évente — így szokta őket traktálni — aztán kaptok még egy pár harisnyát és egy pár cipőt, de azt csak akkor kapjátok meg, ha jól viseltek magatokat. Ha nem — akkor nines ajándék.

A birodalmi kormányzó feltűnő szép feleségének meg kellett osztani a népszerűséget az akkor rendkívül híres Elssler Fanny táncosnővel. Amelyik városban csak megjelent ez a táncosnő, egyformán hódoltak neki a szabadelvűek és a konzervatívok. Rómában oly határtalan lelkesedést keltett, hogy elhatározták, gyűjtést indítanak és ebből aztán aranykoszorút vásárolnak neki. Már háromezer tallér gyűlt össze, amikor valakinek észébe jutott, nem fog-e emiatt megharagudni a — pápa. A gyűjtés megindító elmentek tehát a Vatikánba és kiballgatóst kértek. Megkapták.

— Oh, — szölt a pápa jószágos mosollyal — mi kifogásom lehetne nekem az ellen, ha egy szép táncosnőnek aranykoszorút akarnak vásárolni? ... Mindamellett azt gondolom, hogy ezért a pénzért sok-sok szegény ember éhségét lehetne csillapítani. Aztán még valamit. Engedelmmel az azt gondolnám, hogy a hódolat módját nem a legszerencsésebben választották meg. Mert lássák csak, a természet a koszorút a fejnek szánta, nem pedig a — láb-nak.

Elssler Fanny ennek ellenére megkapta az aranykoszorút, de a pápa ugyanaznap ezer tallért osztá-

tott ki a szegények között. Amikor ezt a táncosnő meghallotta indulatossan kiáltotta:

— Amit a pápa tud, azt én is tudom!

Három este egymásután játszott a szegények javára s ezek az előadások jóval többet hoztak, mint ezer tallért. Nemcsak Róma, de egész Európa nevetett a táncosnő ötletén. Erről beszéltek, erről írtak a lapok, az előkelő szalonokban ezt tárgyalták.

Az utolsó mohikán.

Meghalt egy darab romantika.

Meghalt az utolsó mohikán... Diákkorunk ezer színes, szép emléke, kalandos vágyaink jutnak eszünkbe, amelyeket Cooper izgatón és meghatón érdekes indián-történetei keltettek bennünk, amikor tudomásul vesszük a civilizáció sürgönydrótján érkezett hírt: meghalt az utolsó tisztavérű indián. Talán törzsfőnök volt, akinek a parancsára még nem is olyan régen kiásták a wigwam előtt a harci baltát, hogy harca induljanak a törzs férfiai. De most már nem ássák ki többé a harci baltát és nem szívnak el több békepipát. Most már csak May Károly regényében fognak élni a prairie hősei: az indiánok és az indiánok ellen harcoló fehérek. Szép és nemes fajták voltak a csippevák, az írókerek, a sasebók, amelyeket nem tudni, hogy mi pusztított el inkább: az erényeik vagy a hibáik? Az utolsó mohikán koporsója előtt meg kell állni. Winnetou fajtájának utolsó ivadékát siratják. Winnetou sincs többé, az utolsó ivadék se, a prarieken a Pacific-vasut expresszvonatai járnak, nem visszhangoznak be többé a „vad nyugat“ erdőit és mezőit az indiánok esatakiáltásai. A cowboyokból békés, lóháton járó tehénpásztorok lettek, a híres laszszóikat nem emberre vetik ki többé. Az indián harcolt a civilizáció ellen. Gyűlölte a fehér embert, aki a tüzes vizet hozta számára, hogy megrontsa... Gyűlölte a tüzzemű szörnyeteket, a hatalmas Buffalomozdonyt, amely előtt nem egyszer felszedte a sineket. De az utolsó tisztavérű indián meghalt. A többiek, akikben még indiánvér is folyik, más fajták vérével keverten repülőgépeket vezető pilóták, autók soffőrei, gigászi méretű gépekkel dolgozó gyárak mérnökei és orvosok, akik a modern sebészet műszereivel gyógyítanak. Ezek már nem fognak 125 évig élni, mint az utolsó mohikán, akin még nem foghatott a civilizáció. Elpusztult az utolsó bölény is, meghalt az utolsó indián is. Amint elfogy a foka, nem lesz többé eszkimó. Az utolsó amerikai bölényt az utolsó indián se tudta sokkal tulélni. Elment ő is fajtestvérei után a Nagy Szellem birodalmába, ahol bizonyosan megbékélten, békepipával várják azok, akik itt e földi tereken

ellenségei voltak. Erzíték-e emberek, hogy az utolsó mohikánal egy darab romantika pusztult el? Az életünk valaminek a szépségével ismét szegényebb lett!

(b. i.)

SPORT

Felkértenek azon uszók, kik a f. hó 12-én megtartandó uszóversenyen résztvenni szándékoznak, hogy a Fischer-féle uszodában lévő ivre iratkozzanak fel a versenyt megelőző előkészítő tréningre. Minden 12 éven felüli uszó jelentkezhet.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel
JUHÁSZ FERENC.

Polgármesteri hivatal V. Becskerek.
11845/923. XXVIII

Faoszlopok beszerzése.

Veliki Becskerek város faoszlopok beszerzése céljából versenytárgyalást ír ki és pedig:

300—400 darab 9.5—10 m. 17—18 cm. F. felső,

300—400 darab 9 m. 16—17 cm. F. felső,

50 darab 7 m. 15—16 cm. F. felső faoszlop szállítására.

Az árlejtés f. e. augusztus 20-án lesz megtartva Veliki Becskereken a polgármesteri hivatalban.

Felhívtnak az érdekeltek, hogy ajánlataikat a fenti napon d. e. 11 órakor, kellőleg felblyegezve, zárt borítékban „Ajánlat faoszlop szállítására“ jelzés el adják be.

A szállítást 3 héten belül kell eszközölni.

A kifizetés a szállítás és átadás-tól, azaz az átadás és számla benyújtásától számítandó 4 héten belül fog eszközölni.

Minden vállalkozó köteles előbb, de legkésőbb az árlejtés napján d. e. 10 óráig a városi pénztárnál óvadék címén 10 000 dinárt befizetni.

Vel. Becskerek, 1923 július 26.

Aleksity, polgármester.

Keresek mellobbi belépésre segédet,
aki a szerb, magyar, német és román nyelvet bírja. — Értekezzei a délutáni órákban lehet 1441

ÖZV. KOHN HUGONÉ
rőfőskereskedésben, Aleksandrova u.

Egy ügyes 1435

kereskedősegédet

és egy jóházból való, némi iskolai képzettséggel rendelkező tanoncot azonnali belépésre keres.

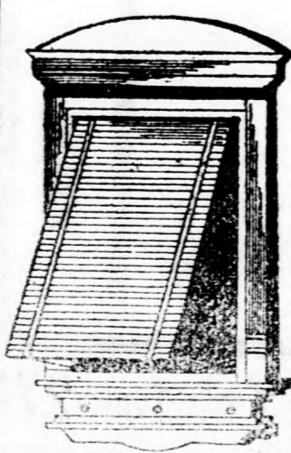
Meiszner János divat, kézmű-áru és fűszerkereskedés Szárca.

Asztalosok

butorgyarunkban felvétetnek.

1390

Kovini Bank R.-T. Kovin

Redőnyök

minden nembem ugymint: acél „Esslingen“-féle fa zsaluablak és vászon, továbbá az összes mű- és épületlakatosárak, valamint teherfelvők gyártása

Bernold Silvester

Alapított 1885

Novi Sad

Telefon 234.

Kerjünk a novisadi kiállításra augusztus 4-től 26-ig 13. szomsz pavillonunkat megtekinteni 1444

Kereskedők figyelmébe

akik lisztvételrel és eladással foglalkoznak.

Az újonnan épült malom Vojvodina Rt. V. Bečkerek (a velikibecskereki vasuti állomásnál),

amely a legújabb rendszer szerint épült és legújabb konstrukcióju gépekkel van felszerelve, **megkezdte működését.**

Felkéretnek úgy a helybeli, mint a vidéki érdekeltek, hogy a malmot saját érdekükben keressék fel.

A malom nemcsak a helybeli szükségleteket fedezi, hanem exportra is dolgozik.

1438

AZ IGAZSÁGOSÁG.

Építetők 1486 figyelmébe!

A legjutányosabb árban készítik megrendelések után a most érkezett legújabb rajzok szerint épületportál, üzletberendezéseket, modern konyhaberendezéseket, parkettázást és mindenféle butorokat a legjobb és legmodernebb kivitelben. ... Javításokat, polírozásokat a legjutányosabb árban gyorsan és pontosan eszközölök.

WEISZ KÁROLY

épület- és butorasztalos Vel. Bečkerek, Zmaj Jovina (Mária Terézia) utca.

ROYAL MAIL LINE.

Angol Királyi Postagőzhajózási Vonal.

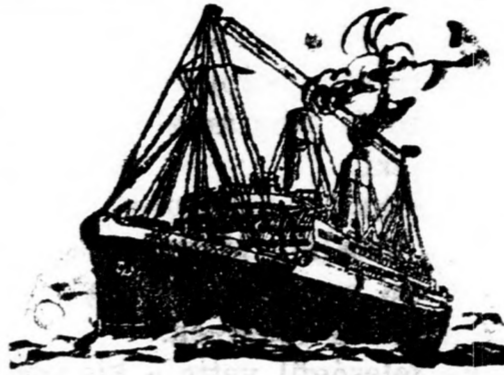
Rendszeres személy- és áruforgalom

Cherbourg—Hamburg—Southampton-hól Newyorkba és Kanadába.

Cherbourg—Liverpool—Southampton-hól Délamerikába.

3. oszt. fülkék 2 és 4 ágygal. Szükséges információkkal szolgál minden nyelven
ROYAL MAIL LINE JUGOSZLÁVIAI VEZÉRKÉPVISELETE
1402 ZAGREB, TRG I., SZ. 17.

Az államvasuti pályaudvar mellett.

Sürgőnycim: „ROYMAILPAC”.

Egy gazdag vidéki szerb községben
bérbeadó vegyeskereskedés és kocsmá.

Egy 40 év óta fennálló vegyeskereskedés és kocsmá, mely áll egy üzlethelyiségből, két kocsmahelyiségből, ötszobás lakásból, 8 öles kotárka, 8 öles gabonarakaróból és az összes mellék-helyiségekből, szabad kézből kedvező feltételek mellett azonnal átvehető. 1442 Bővebbet Piking Jakab ügynöknél.

Telefon 278

Telefon 278

Benzin (könnyű és nehéz),

gépolaj (4, 5, 6),

cylinderolaj (0, 00),

autóolaj,

kristálytisza kétszerfinomított

amerikai petróleum

továbbá minden egyéb olajok elsőrendű minőségben nagyban és kicsinyben kaphatók.

Gazdasági Részvénytársaság.

1416

Telefon 278

Telefon 278

Meghívó.

A bánati cukorrépatermelők érdekeinek megfelelő képviseltetése és megvédése céljából szükségesnek tartják a Bánati Cukorrépatermelők Szövetségének megalakítását.

Felhívjuk ennek folytán az összes kis- és nagytermelőket, hogy az

alakulógyűlésen,

mely Veliki Bečkereken, augusztus hó 5-én, vasárnap reggel 9 órakor a velikibecskereki „Kaszinó” (a kishidnál) nagytermében fog megtartatni, jelenjenek meg.

Aki azt óhajtja, hogy cukorrépája már a folyó évben is lényegesen magasabb árban vétessék át, nem maradhat el gyűlésünkről.

Az egybehívók.